

Jak robić festiwale, które są wartościowe, mają potencjał kulturotwórczy i edukacyjny, budują wspólnotę i które nie są „spadochronowymi” wydarzeniami („festiwalami na walizkach”, niezwiązanymi z miejscem ani społecznością)

W październiku 2016 roku podczas warszawskiego Kongresu Kultury dyskutowano między innymi o festiwalach.

W panelu *Festiwalizacja. Jak bronić różnorodności w polityce kulturalnej?* – zorganizowanym i poprowadzonym przez Waldemara Kuligowskiego – spierano się o właściwe odpowiedzi na tytułowe pytanie.

Gośćmi prowadzącego byli Małgorzata Kempa (animatorka, dyrektorka Estrady Poznańskiej), dr hab. Mirosław Pęczak (badacz i dziennikarz), dr Marcin Poprawski (socjolog) oraz Jarosław Wasik (dyrektor Muzeum Piosenki Polskiej w Opolu). Punktem wyjścia debaty była diagnoza stwierdzająca, że festiwalizacja jest w Polsce faktem. Festiwale odpowiadają na potrzebę „wielozmysłowości” odbiorców (łączą muzykę lub teatr z jedzeniem i zakupami), są atrakcyjne dla mediów, łatwe do zorganizowania w powielanej formule „pokazu gwiazd” i wygodne dla sponsorów.

W trwającej ponad dwie godziny debacie aktywnie brała udział bardzo liczna publiczność. Wynikiem kongresowego panelu są rekomendacje, zbudowane na podstawie rozpoznania problemu, propozycji konkretnych działań oraz ich zakładanego efektu. Rekomendacje te drukujemy na kolejnych stronach.

01. PROBLEM

W ramach festiwalizacji wspierane są głównie duże inicjatywy, wywołujące tak zwany efekt oazy (wysysania zasobów).

REKOMENDACJA

Powinniśmy wspierać organiczne inicjatywy oddolne, także związane ze środowiskami alternatywnymi. Trzeba dofinansowywać autorskie festiwale artystyczne, dekonstruujące zbyt mocny podział na centrum i peryferia.

EFEKT

Równomierny dostęp do kultury, powstanie nowych eksperymentalnych działań artystycznych. Decentralizacja kapitału. Uniknięcie zagrożeń związanych z komercjalizacją.

02. PROBLEM

Występuje myślenie projektowe związane z rocznym okresem rozliczeniowym, co powoduje paraliż wielu inicjatyw.

REKOMENDACJA

Trzeba finansować festiwale w dwu- i trzyletnich programach.

EFEKT

Stworzenie możliwości zapewnienia dobrego poziomu merytorycznego festiwalu i stabilnego funkcjonowania tych wydarzeń.

03. PROBLEM

Wiele dużych wspieranych festiwali istnieje jedynie siłą przyzwyczajenia i inercji.

REKOMENDACJA

Konieczna jest rewizja wydatkowania funduszy publicznych pod kątem wspierania rozwoju kultury na poziomie lokalnym, wspierania nowej twórczości artystycznej, a także wydarzeń o charakterze poszukującym i eksperymentalnym.

EFEKT

Zwiększenie różnorodności oferty kulturalnej, otwarcie wydarzeń festiwalowych na nowe treści, efektywniejsze wydawanie finansów publicznych.

04. PROBLEM

Istnieje niebezpieczeństwo ideologizacji i upolityczniania festiwali.

REKOMENDACJA

Powinniśmy przeciwdziałać uzależnieniu festiwali od decyzji pojedynczego sponsora/patrona.

EFEKT

Dobre festiwale.